

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2023 m. d. įsakymu Nr.

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ AKCINEI BENDROVEI VIDAUS VANDENS KELIŲ DIREKCIJAI

I. Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl akinės bendrovės Vidaus vandens kelių direkcijos (toliau – Bendrovė) veiklos kryptių, Bendrovei keliamų tikslų ir veiklos principų.

Raštas yra skirtas nustatyti trumpojo ir vidutinio laikotarpio valstybės lūkesčius bei ilgojo laikotarpio Bendrovės vystymosi lūkesčių gaires, įvardyti Bendrovės pagrindines ir kitas veiklas, esminius veiklos vertinimo rodiklius, informacijos teikimo Susisiekimo ministerijai principus bei užtikrinti efektyvų bendradarbiavimą tarp Bendrovės ir Susisiekimo ministerijos.

Rašto pagrindu turi būti rengiamas ir (ar) peržiūrimas Bendrovės strateginis veiklos planas, taip pat nustatomi finansiniai ir nefinansiniai trumpalaikiai bei ilgalaikiai tikslai, atsižvelgiant į valstybės politiką susisiekimo srityje formuojančių teisės aktų, taip pat Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių valstybės valdomų įmonių veiklą, nuostatas.

Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar išplėsti Bendrovės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Bendrovė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės akcininko priimtais sprendimais, gerąją įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendindami Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumu, skaidrumu, efektyvumu ir racionalaus lėšų panaudojimo ir turto valdymo principais.

II. Bendrovės paskirtis ir veiklos sritys

Bendrovės paskirtis – valdyti ir plėtoti valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių tinklą, užtikrinant nustatytus valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių matmenis ir sudarant optimalias sąlygas laivybai.

Bendrovės veiklos tikslai yra šie:

1. Vykdyti specialųjį įpareigojimą – valdyti valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių tinklą, įgyvendinant Susisiekimo ministerijos programą „Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas“.

2. Kurti patrauklią aplinką valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių naudotojams siekiant didesnio krovinių ir keleivių srauto.

3. Vykdyti komercinę veiklą valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių infrastruktūros srityje.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Bendrovės veikla bus vystoma Rašte nurodytomis kryptimis, o keliami lūkesčiai taps Bendrovės strateginio veiklos plano dalimi su jų įgyvendinimą numatančiais siektiniais rodikliais ir reikšmėmis.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Valstybinės reikšmės vandens kelių priežiūra ir jų plėtra. Bendrovė turi garantuoti laivybą eksploatuojamuose Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės vidaus vandens keliuose užtikrinant nustatytus kokybinius ir kiekybinius valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių rodiklius. Bendrovė turi nuolat įvertinti naujus klientų lūkesčius, poreikius ir atsižvelgdama į juos

planuoti valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių plėtrą. Bendrovė turi vystyti valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelius ir jų infrastruktūrą (uostai ir prieplaukos) ir prisidėti integruojant juos į bendrą Lietuvos transporto sistemą, padidinti vidaus vandenimis pervežamų krovinių kiekį iki 100 tūkst. tonų 2024 m.

Bendrovė turi vertinti visą logistikos grandinę, siekti veiklos konkurencingumo ir naudoti visos Lietuvos mastu, derinti savo veiksmus su kitų įmonių ir institucijų sprendimais, aktyviai bendradarbiauti su akcine bendrove Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

Projektas „TEN-T tinklo kelio E41 modernizavimas“. Įgyvendindama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą „TEN-T tinklo kelio E41 modernizavimas“ (toliau – Projektas), Bendrovė iki 2023 m. liepos 31 d. Nemuno upės ruože nuo Kauno iki Atmatos upės žiočių įrengs upės tėkmę reguliuojančias bunas (ne mažiau kaip 500 vnt.), kurios užtikrins reikiamą laivakelio gylį ir plotį. Vykdydama Projektą Bendrovė turi organizuoti Projekto viešinimą, kad visi potencialūs klientai būtų informuoti apie atsirasiančias naujas galimybes naudotis modernizuotu TEN-T tinklo keliu E41 po Projekto įgyvendinimo.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Bendrovė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus, taikyti modernius personalo įsitraukimo vertinimo metodus ir siekti darbuotojų įsitraukimo augimo. Bendrovėje turi būti palaikoma vertybėmis grįsta organizacinė kultūra, sudaromos sąlygos profesiniam augimui. Bendrovė turėtų diegti ir vystyti darbuotojų vertybių, kompetencijų pakeičiamumo, motyvacijos sistemas, užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir darbo aplinką, sudaryti sąlygas dirbti individualių poreikių turintiems žmonėms. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovės valdyba ir vadovybė vykdys nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremaliosioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir prisidės prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

Klientų aptarnavimo kokybė. Bendrovė turi didinti klientams teikiamų paslaugų vertę, plėsti paslaugas, gerinti aptarnavimo kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Bendrovė turi palaipsniui užtikrinti, kad jos valdomi objektai (administraciniai pastatai, keleivinės vandens transporto priemonės) ir infrastruktūra (naudojami pramoginei ir keleivinei laivybai uostai, prieplaukos, jų infrastruktūra ir įrenginiai), būtų pritaikyta ir draugiška individualių poreikių turintiems žmonėms, taikomi individualių poreikių asmenų pagalbos kokybės standartai, rengiami atitinkami personalo mokymai.

Inovacijos, skaitmeninimas, darnumas. Bendrovė turi teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams vystyti, prisidėti prie Lietuvos susisiekimo srities inovacijų skatinimo, įskaitant paklausos inovacijoms kūrimą, ir užtikrinti, kad diegiamos naujos technologijos ir modernūs darbo metodai atitiks inovacijų vystymo, skaitmeninimo ir žaliojo kurso prioritetus, kurie pagerins tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą, bus sukuriama pridėtinė vertė Bendrovės klientams ir pačiai Bendrovei.

Bendrovė taip pat turi prisidėti prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir, įsigydama (nuomodama) tarnybinius automobilius ir kitą Bendrovės veikloje naudojamą transportą, prioritetą turi teikti netaršioms (pvz., naudojančioms alternatyviuosius degalus), inovatyvioms (pvz., savivaldėms) transporto priemonėms.

Bendrovė savo veikloje turėtų vadovautis gera tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, laikytis įstatymų, tarptautinių normų ir etikos standartų. Bendrovės strategijoje turėtų būti integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principai aplinkosauginiu, socialiniu, vartotojų ir žmogaus teisių apsaugos aspektais. Bendrovėje turi būti patvirtinta darnumo politika, nustatanti darnumo vystymo kryptis ir principus bei jų įgyvendinimo priemonės, kuriomis būtų vykdoma

kasdienė Bendrovės veikla ir kuriama organizacinė kultūra. Bendrovė informaciją apie taikomas darnumo iniciatyvas turi tinkamai atskleisti metiniame pranešime ir skelbti interneto svetainėje.

Vidaus kontrolė ir apskaitos politika. Bendrovėje turi būti sukurta veiksminga vidaus kontrolės sistema ir apskaitos politika, užtikrinanti Bendrovės veiklos tęstinumą, turto apsaugą, strateginių veiklos planų ir biudžeto programos įgyvendinimą ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo ir skaidrumo principais, informacijos ir ataskaitų išsamumą ir patikimumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų laikymąsi.

Skaidrumas ir rizikos valdymas. Bendrovėje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad Bendrovės veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai, o viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pirkimo dokumentams parengti, užtikrinant, kad jie būtų aiškūs, tikslūs ir išsamūs, pirkimo procedūros vyktų skaidriai ir mažėtų pirkimų, vykdomų neskelbiamos apklausos būdu. Bendrovėje turi būti įdiegta efektyviai veikianti rizikų valdymo sistema, turi būti skiriama pakankamai išteklių rizikų valdymo procesui, tinkamai užtikrinti valstybės nacionalinio saugumo interesai. Investicijų planavimas ir vykdymas turi būti pagrįstas įvertinus su tuo susijusias rizikas. Bendrovė privalo užtikrinti iškasto upinio grunto realizavimo skaidrumą. Bendrovė turi viešai skelbti visą informaciją, nurodytą Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėse.

Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis ir kitais duomenų pateikimą pakartotinai naudoti reglamentuojančiais teisės aktais, turi užtikrinti, kad atvertini duomenys būtų inventorizuoti, atverti ir pateikti į Lietuvos atvirų duomenų portalą.

Efektyvumas. Bendrovė turi užtikrinti efektyvų procesų, projektų, veiklos sąnaudų valdymą, siekti nenuostolingos veiklos. Siekdama efektyviau valdyti vidaus procesus, Bendrovė turi optimaliai paskirstyti turimus išteklius, optimizuoti veiklos procesus, juos automatizuoti ir skaitmenizuoti, taikyti kitus sprendimus, padedančius siekti didesnio efektyvumo teikiant paslaugas, vykdam valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių priežiūrą.

Geroji valdysena. Bendrovė, atsižvelgdama į VšĮ Valdymo koordinavimo centro (toliau – VKC) teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti geriausią praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekso vertinimo metinėse ataskaitose Bendrovė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Taip pat Bendrovė privalo vadovautis EBPO rekomendacijomis. Bendrovė savo veikla turėtų saugoti ir gerinti reputaciją, atlikti reputacijos pokyčių tyrimus, taip pat efektyviai naudoti išorinę bei vidinę komunikaciją.

Bendrovė turi užtikrinti, kad specializuoti nefinansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Bendrovės ilgalaikis pelningumas turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytąjį. Bendrovė turi užtikrinti, kad kapitalo struktūros rodiklis atitiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytąjį.

Dividendai turi būti mokami ne mažesni nei pagal Vyriausybės nustatytą dividendų skyrimo formulę, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo gražos rodikliu (ROE).

Komercinės veiklos pajamų augimas kasmet turi būti ne mažesnis kaip 10 proc.

Bendrovė turi užtikrinti, kad specializuoti finansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Bendrovės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, tad Bendrovės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, kad Bendrovė ir jos turtas būtų valdomi skaidriai, efektyviai, o

paslaugos teikiamos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos gyventojų ir ūkio subjektų lūkesčius ir poreikius.

Bendrovės valdymo organai tiesiogiai atsako už Bendrovei keliamų lūkesčių ir tikslų įgyvendinimą.

Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų kasmet pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį veiklos planą, metinius biudžetus ir praėjusių metų rezultatus, metines valdybos įsivertinimo išvadas.

Bendrovės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovės valdyba iš anksto informuos apie esminius Bendrovės sprendimus ir vykdys Bendrovės įstatų ir Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu priskirtas funkcijas. Esminiais sprendimais laikomi valdybos priimami sprendimai dėl:

- potencialių Bendrovės valdybos narių interesų konfliktų;
- potencialių esminių teisminių ginčų;
- galimų Bendrovės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimų;
- esminių Bendrovės veiklos pokyčių;
- Bendrovės vadovo pasikeitimų;
- didelių įsigijimų ar pardavimų;
- galimos žalos visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimų, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- potencialių grėsmių nacionaliniam saugumui;
- bet kokio masto korupcijos ar politinės intervencijos;
- kitų esminių rizikų, keliančių grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui, reputacijai.

Bendrovės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su Bendrovės akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
